

Języki Obce w Szkole – egzamin gimnazjalny z języka obcego (konferencja, 30 marca 2012 r.)

Wysoka jakość edukacji językowej w warszawskich szkołach jest jednym z najważniejszych zadań zapisanych w Polityce edukacyjnej miasta. Znajomość co najmniej dwóch języków obcych to kompetencja kluczowa, którą powinni posiadać stołeczni absolwenci.

Nauka języków obcych w warszawskich szkołach

Nauczanie dwujęzyczne zorganizowane jest w 34 szkołach, natomiast program międzynarodowej matury IB w dwóch liceach prowadzonych przez m.st. Warszawę. W Warszawie powołano również punkty nauczania języków mniejszości narodowych – j. ukraińskiego, ormiańskiego, greckiego i niemieckiego.

Najbardziej popularnym językiem nauczonym w szkołach jest j. angielski (uczy się go 154 591 uczniów w 529 szkołach, następnie j. niemiecki (42 847 uczniów w 277 szkołach), j. rosyjski (10 356 uczniów w 143 szkołach) i j. francuski (9 130 uczniów w 89 szkołach). Coraz większą popularnością cieszą się języki innych krajów Unii Europejskiej: j. hiszpański i j. włoski. Nadal, w 18 szkołach nauczana jest łacina. W dwóch szkołach warszawskich uczniowie mają możliwość nauki mniej popularnych języków - j. słowackiego (LXXXVI Liceum Ogólnokształcące) oraz j. niderlandzkiego (Gimnazjum nr 48). Lekcje języków obcych odbywają się zgodnie ze stopniem znajomości języka (klasy dzielone na mniejsze grupy, organizowane jest nauczanie międzyklasowe).

W stolicy w klasach I-III szkół podstawowych nauczany jest nie tylko język angielski, ale również inne języki – niemiecki i francuski. Warszawa chce być wielojęzyczna, a nie monojęzyczna. Uczniowie na wszystkich poziomach nauczania mają zagwarantowaną „drożność” językową.

Doskonalenie zawodowe nauczycieli prowadzone jest przez m.st. Warszawa w samorządowym ośrodku doskonalenia nauczycieli WCIES przez zespół doradców metodycznych (z zakresu wszystkich nauczanych języków w warszawskich szkołach). Bezpłatna oferta proponowana przez Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń obejmuje warsztaty, seminaria, lekcje pokazowe, konsultacje i konferencje. W roku szkolnym 2011/2012 jednym z najważniejszych tematów szkoleń jest wykorzystanie technologii informacyjnych na lekcjach języków oraz nauczanie języków w szkołach zawodowych. Istotną i interesującą propozycją jest współpraca z **Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji**, która realizuje i promuje programy językowe Unii Europejskiej. Wspólne projekty prowadzone z FRSE skoncentrowane są na przedstawieniu nauczycielom możliwości udziału w projektach dofinansowanych przez Unię Europejską oraz popularyzowaniu najciekawszych przykładów dobrej praktyki w nauczaniu języków obcych.

Warszawa pozyskuje też środki europejskie na organizowanie kursów językowych dla nauczycieli. W latach 2009-2011 220 nauczycieli uczestniczyło w kursie języka angielskiego, realizowanym w projekcie „**Warszawscy nauczyciele w Warszawie**”, współfinansowanym przez Europejski Fundusz Społeczny. Uczestnikami kursu byli przede wszystkim nauczyciele ze szkół prowadzących współpracę międzynarodową. Obecnie w Warszawie realizowanych jest kilka lokalnych, dzielnicowych, projektów dofinansowanych z UE, w których **kursy**

językowe są ważnym elementem doskonalenia kadry oświatowej. Biuro Edukacji będzie aplikowało o dofinansowanie kolejnych kursów (w tym języka obcego zawodowego).

Promowanie nauczania języków obcych. Od 2001 roku 26 września to **Europejski Dzień Języków (EDJ)**, wspólna inicjatywa Unii Europejskiej i Rady Europy. Corocznie Biuro Edukacji uczestniczy w organizacji Europejskiego Dnia Języków wspólnie z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji, Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, Uniwersytetem Warszawskim, Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Polsce oraz Europejskim Stowarzyszeniem Narodowych Instytutów Kultury. Nauczyciele, uczniowie i ich rodzice mają możliwość udziału w zajęciach, lekcjach, grach miejskich i piknikach rodzinnych, prowadzonych w wielu językach. Atrakcyjna forma zajęć, prowadzonych m.in. przez warszawskich lingwistów, a także *native speakerów* oraz wykładowców akademickich, zachęca do podjęcia nauki języka, czy do poznania nowych metod nauczania języków. We wrześniu 2011 roku Biuro Edukacji włączyło się organizację konferencji „Kompetencje językowe podstawą sukcesu zawodowego i społecznego w Europie”, zorganizowanej w oficjalnym porządku prezydencji Polski w Unii Europejskiej.

Prowadzenie **Centrum Zasobów Dydaktycznych Języka Angielskiego** – we współpracy z Ambasadą USA. Centrum, ulokowane w Śródmieściu, w Szkole Podstawowej nr 211, oferuje nauczycielom udział w warsztatach metodycznych. Co roku Centrum organizuje szkolenie prowadzone przez edukatora – specjalistę nauczania języka angielskiego ze Stanów Zjednoczonych. Centrum zgromadziło także nowoczesne materiały dydaktyczne (książki, gry dydaktyczne, poradniki dla nauczycieli). Powołanie Centrum Zasobów Dydaktycznych Języka Angielskiego odpowiada na jedno z najważniejszych wyzwań edukacyjnych współczesnej szkoły – rozpoczęcia nauki języka obcego już od najmłodszych lat. Centrum (dofinansowane przez Miasto Stołeczne oraz Ambasadę USA) adresuje swoją ofertę przede wszystkim do nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej.

Nauczanie języka polskiego jako obcego. Ponad tysiąc dzieci cudzoziemskich uczy się w stołecznych szkołach. Biuro Edukacji wspomaga nauczycieli w podjęciu nowego zadania – uczenia języka polskiego. W 2008 roku grupa nauczycieli i doradców metodycznych ukończyła studia podyplomowe z zakresu nauczania języka polskiego jako obcego, prowadzone przez Uniwersytet Warszawski. Dzięki temu przygotowaniu merytorycznemu oraz doświadczeniu metodycznemu powstała publikacja „Ku wielokulturowej szkole w Polsce. Pakiet edukacyjny z programem nauczania języka polskiego jako drugiego dla I, II i III etapu kształcenia”. Zostały przeprowadzone szkolenia dla nauczycieli ze wszystkich szkół warszawskich z wykorzystaniem tej publikacji oraz innych pozycji, wydanych podczas realizacji projektów związanych z edukacją dzieci cudzoziemskich (np.: „*Inny w polskiej szkole. Poradnik dla nauczycieli pracujących z uczniami cudzoziemskimi*”).

Udział szkół w programach oferowanych przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji. Szkoły realizują projekty międzynarodowe (programy Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig). Coraz większym zainteresowaniem cieszy się **program eTwinning**, w którym mogą uczestniczyć już przedszkolaki. Podczas kontaktów z rówieśnikami dzieci wykorzystują podstawowy zasób obcego słownictwa. W szkołach pojawili się młodzi ludzie – studenci kierunków pedagogicznych z różnych krajów UE, którzy w ramach praktyk zawodowych trwających od 13 do 45 tygodni pracują w szkołach, m.in. ucząc języków obcych (**akcja Asystentura Comeniusa**).

Warszawscy nauczyciele inicjują interesujące działania, które zostały wyróżnione „**Europejskim znakiem innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się**” (*European*

Language Label). W 2010 wśród 15 nagrodzonych projektów znalazły się: Szkoła Podstawowa nr 81, Zespół Szkół Ogólnokształcących Społecznej Szkoły Podstawowej nr 14, Gimnazjum nr 81 oraz XXVII Liceum Ogólnokształcące im. T. Czackiego. W 2011 roku nagrodzeni zostali: XXI Liceum Ogólnokształcące im. H. Kołłątaja oraz Gimnazjum nr 93 im. ks. Izabeli Czartoryskiej.

W Warszawie funkcjonuje kilkanaście instytutów języka i kultury zrzeszonych w **Europejskim Stowarzyszeniu Narodowych Instytutów Kultury** EUNIC. Biuro Edukacji współpracuje z tymi centrami, realizując wspólnie obchody Europejskiego Dnia Języków, konferencje i szkolenia dla nauczycieli. Obecność instytutów w Warszawie daje możliwość młodym warszawiakom do intensywnej nauki (poza szkołą) oraz przygotowanie do międzynarodowych egzaminów, potwierdzających znajomość języka.

Edukacja językowa od najmłodszych lat, kształcenie językowe związane z mobilnością uczniów, promowanie języków rzadziej używanych oraz „reaktywacja” języka rosyjskiego to wątki obecne w polityce edukacyjnej miasta stołecznego Warszawy. Będą one także włączone do tworzonej strategii edukacyjnej na lata 2013-2020.

Za kilka tygodni Warszawa przyjmie tysiące zagranicznych kibiców Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Euro2012. Będzie to praktyczny egzamin dla młodych warszawiaków ze znajomości języka obcego.

Joanna Gospodarczyk
Dyrektor Biura Edukacji
Urzędu m.st. Warszawy